

6.3.66. Anne Ölümleri Veri Sistemi Genelgesi (2007/27)

**TC.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü**

Sayı : B100AÇS0110000- 010-06-01-1337
Konu : Anne Ölümleri Veri Sistemi

05 NİSAN 2007

..... VALİLİĞİNE
GENELGE
2007/27

Gebelik süresince, doğum sırasında ve sonrasında sağlık hizmetlerine erişilebilirlik, sağlık hizmetlerinden faydalanma ve bu hizmetlerin kalitesi ile daha geniş çerçeveden bakıldığında kadının eğitimi, toplumsal cinsiyet eşitliği ve sosyal koşullar anne ölümlülüğü ile ilişkilidir. Bu özelliği ile anne ölümlerinin seviyesi çok boyutlu bir kalkınma göstergesi olarak kullanılmaktadır. Anne ölümleri gebelik, doğum, doğum sonrası 42 günlük süreçte meydana gelen kadın ölümlerini kapsamaktadır.

Birçok ülkede ve ülkemizde anne ölümleri ile ilgili veri toplamada sıkıntılar yaşanmaktadır. Dolayısı ile bu konudaki göstergelerin hesaplanması için farklı ve yenilikçi yaklaşımlara ihtiyaç vardır.

2005-2006 yılları arasında bir yıllık süreçte gerçekleştirilen Ulusal Anne Ölümleri Çalışması mevcut duruma ilişkin doğru veriyi sağlayarak anne ölümleri ile ilgili mevcut bilgi eksikliğini kapatmıştır. Projenin sonuçları, ülkemizdeki mevcut ölüm kayıt sistemlerini değerlendirmiş ve yeni bir ölüm kayıt sistemi için öneriler ve yöntemler geliştirmiştir.

Bu çerçevede oluşturulan yeni Anne Ölümleri Veri Sistemi kapsamında:

1. Toplanacak ölüm verileri, ülke genelinde gerçekleşen tüm anne ölümlerini kapsayacaktır.
2. Bakanlığımızda "Anne Ölümleri Ön İnceleme Komisyonu" ve "Merkez İnceleme Komisyonu" oluşturulacaktır (Bkz.Ek.1).
3. Her ilde de "İl Anne Ölümlerini Tespit ve Önleme Birimi" ve "İl İnceleme Komisyonu" oluşturulacaktır (Bkz.Ek.1).
4. Her Sağlık Grup Başkanlığı ve Sağlık Ocağında programın yürütülmesinden sorumlu bir sağlık personeli program sorumlusu (Anne Ölümleri Veri Sistemi Birim Sorumlusu) olacaktır.
5. Sağlık Ocağı bulunmayan belde, köy vb. yerleşim merkezlerinde ölümler, bilindiği üzere yasa gereğince Köy Muhtarı tarafından bildirilmektedir. Program çerçevesinde 12-50 yaş anne ölümlerini içerisine alan gebelik, doğum, doğum sonrası 42 günlük süreçte meydana gelen tüm kadın ölümleri de muhtarlar tarafından kayıt altına alınacaktır. Köyün bağlı olduğu Sağlık Ocağında programın yürütülmesinden sorumlu sağlık personeli, her ay Sağlık Ocağına

Sayı : B100AÇS0110000-
Konu : Anne Ölümleri Veri Sistemi

bağlı tüm köyleri dolaşarak muhtarlardan bu bildirimleri alacaktır. Bu dönem zarfında anne ölümü olmamış ise bu husus tutanakla kayıt altına alınacaktır.

6. Her Sağlık Ocağı tarafından kendi sahasındaki 12-50 yaş anne ölümlerini içerisine alan gebelik, doğum, doğum sonrası 42 günlük süreçte meydana gelen tüm kadın ölümleri tespit edilecek ve "Anne Ölümü İl Bildirim Formu" (Ek.6) doldurularak her ay bağlı oldukları Sağlık Grup Başkanlıklarına, aylık periyotlarla elde ettikleri muhtarlık bildirimleri, Anne Ölümü Defin Listesi (Ek.2), Anne Ölümü Defin Bildirim Formu (Ek.3) ile birlikte gönderilecektir. Ölüm olsun ya da olmasın bildirim mutlak surette yapılacaktır.

7. Defin ruhsatı Belediye Tabipliklerince verilen yerleşim yerlerinde bildirim, ilgili Belediye Tabibi tarafından aylık periyotlarla Sağlık Grup Başkanlıklarına "Anne Ölümü Defin Listesi" ve "Anne Ölümü Defin Bildirim Formu" düzenlenerek yapılacaktır. Sağlık Grup Başkanlığı Program Sorumlusu aylık periyotta bu bildirimleri Belediye Tabipliğinden sağlamak zorundadır. Aylık periyotta gebeliğe bağlı ölüm olsun yada olmasın rapor düzenlenecek ve Sağlık Grup Başkanlıklarına bildirim yapılacaktır.

8. Sağlık Grup Başkanlıkları, ilçe Jandarma teşkilatından o ay meydana gelen ölümlerin listelerini temin edecektir.

9. Sağlık Grup Başkanlıkları, kendisine bağlı Sağlık Ocaklarından, muhtarlardan ve Belediye Tabipliklerinden her ay sağladıkları, anne ölümlerini içerisine alan gebelik, doğum, doğum sonrası 42 günlük süreçte meydana gelen tüm kadın ölümlerinin yer aldığı, "Anne Ölümü Defin Listesi", "Anne Ölümü Defin Bildirim Formu", "Anne Ölümü İl Bildirim Formu" ve raporlarını her ay düzenli olarak İl Sağlık Müdürlüğüne göndereceklerdir.

10. İldeki tüm kamu veya özel sağlık kuruluşları (poliklinikler, tıp merkezleri, özel hastaneler, devlet hastaneleri, üniversite hastaneleri vb.) o ay içerisinde kendi kuruluşlarında meydana gelen anne ölümlerini içerisine alan gebelik, doğum, doğum sonrası 42 günlük süreçte meydana gelen tüm kadın ölümlerini İl Sağlık Müdürlüklerine "Anne Ölümü İl Bildirim Formu" ile bildireceklerdir.

11. 112 Hizmet Birimleri de her ay İl Sağlık Müdürlüklerine sevk sırasında meydana gelen anne ölümlerini içerisine alan gebelik, doğum, doğum sonrası 42 günlük süreçte meydana gelen tüm kadın ölümlerini "Anne Ölümü İl Bildirim Formu" ile bildireceklerdir.

12. İl Program Sorumlusu ayda bir kez, ilde mevcut doğum hizmeti veren tüm ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşlarını ziyaret edecek, kadın hastalıkları ve doğum kliniği, doğumhane, ameliyathane, acil servis (Anne ölümü gerçekleşmiş başka uzmanlık dalı

Sayı : B100AÇS0110000-
Konu : Anne Ölümleri Veri Sistemi

servisleri de sorgulanarak) kayıtlarını inceleyerek o kuruluştaki 12-50 yaş anne ölümlerini içerisine alan gebelik, doğum, doğum sonrası 42 günlük süreçte meydana gelen tüm kadın ölümlerini tespit edip, kayıt altına alarak, ölüm olsun ya da olmasın kuruluş başhekimi ile birlikte tutanak tutarak imza altına alacaktır.

Ölümlerin Değerlendirilmesi:

13. Sağlık Grup Başkanlıkları, ildeki tüm kamu veya özel sağlık kuruluşları (poliklinikler, tıp merkezleri, özel hastaneler, devlet hastaneleri, üniversite hastaneleri vb.), 112 Hizmet Birimlerinde bildirilen ölümler İl Anne Ölümleri Tespit ve Önleme Biriminde değerlendirilecektir.

14. İl Anne Ölümleri Tespit ve Önleme Birimi ildeki tüm ölüm bildirimlerinin toplanması, birbirleri ile karşılaştırılması, hastane ölümleri için ilgili hastane araştırmasının yapılarak "Anne Ölümü Sağlık Kurumu Kayıt İnceleme Formu" (Ek.5)'nin doldurulması, eğer ölüm evde gerçekleşmiş veya hastane araştırmasında tatminkar sonuca ulaşılamamış ise adrese gidilerek "Anne Ölümü Soru Kağıdı" (Ek.4) (sözel otopsi) ile eksik bilgilerin tamamlanmasını sağlayacaktır.

15. Toplanan ölümler ile ilgili olarak her ay İl İnceleme Komisyonu toplanacak, ilde o ay meydana gelen anne ölümlerini içerisine alan gebelik, doğum, doğum sonrası 42 günlük süreçte meydana gelen tüm kadın ölümleri, ölüm nedenleri belirlenmek üzere görüşülecektir. Komisyon üyeleri tarafından imza altına alınan "İl Anne Ölümleri Komisyon Raporu" ile birlikte meydana gelen ölümlere ait "Anne Ölümü Sağlık Kurumu Kayıt İnceleme Formu", "Anne Ölümü Soru Kağıdı" (sözel otopsi), "Anne Ölümü İl Bildirim Formu" her anne ölümüne bir kod numarası verilmiş olarak (Bkz.Ek.1) ve hasta dosyalarının sureti, aylık hastane ziyaret tutanakları ile birlikte takip eden her ayın 15'ine kadar Sağlık Bakanlığı AÇSAP Genel Müdürlüğüne gönderilecektir.

16. Sağlık Bakanlığı Anne Ölümleri Ön İnceleme Komisyonunda, her ay illerden gelen anne ölümlerini içerisine alan gebelik, doğum, doğum sonrası 42 günlük süreçte meydana gelen tüm kadın ölümleri ismi gizli kalmak koşulu ile kod numarası ile değerlendirilecek, nedenlerine ve üç gecikme modeline göre gebeliğe bağlı ölümler ile anne ölümleri sınıflandırılacaktır. Nedenleri tam olarak belirlenemeyen ölümler, hastane, hekim ve anne adı gizli kalmak üzere kod numarası ile Merkez İnceleme Komisyonunda üç ayda bir görüşülecektir.

17. İl Sağlık Müdürlüğünde toplanan veriler her ay Temel Sağlık İstatistik Modülünde (TSİM) yer alan "Anne Ölümü İl Bildirim Formu" na kaydedilecektir.

18. Anne Ölümleri Veri Sistemi 1.Ocak.2007 tarihinden itibaren uygulanacaktır.

19. İl düzeyinde hizmetin gerektiği şekilde planlanması ve uygulanması İl Sağlık Müdürlüğünün sorumluluğundadır.

Sayı : B100AÇS0110000-
Konu : Anne Ölümleri Veri Sistemi

20. Bu genelgenin yürürlüğe girmesi ile 2002/99 sayılı genelge uygulamadan kaldırılmıştır.

Yukarıda belirtilen konuların ilinizde titizlikle uygulanması hususunda ilgililere emirlerinizi önemle rica ederim.

Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR
Müsteşar

Dağıtım:81 İl Valiliği

Ekler :

1. İllerde Anne Ölümleri Veri Sistemi Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar
2. Anne Ölümü Defin Listesi
3. Anne Ölümü Defin Bildirim Formu
4. Anne Ölümü Soru Kağıdı
5. Anne Ölümü Sağlık Kurumu Kayıt İnceleme Formu
6. Anne Ölümü İl Bildirim Formu